

A Pécsi Ítéltábla a Bodnár Ügyvédi Iroda által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a Dr. Szabó Iván Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen részvényes kizárása iránt indított perében a ... Törvényszék 2016. október hó 17. napján kelt, .../9. számú ítélete ellen a felperes által 10. és az alperes által 11. sorszámon előterjesztett fellebbezések folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A felek a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint 2013. február 15-én az alperes és ..., mint eladók és **B.**, mint vevő/befektető szindikátusi szerződést kötöttek. A szerződés aláírásával együtt közöttük részvény adásvételi szerződés is létrejött, amellyel az eladók eladták a vevőnek a felperes törzsrészvényeinek 74,5%-át, valamint egy vezető tisztségviselők és felügyelő bizottsági tagok kijelölésére vonatkozó elsőbbségi részvényt, emellett megállapodtak abban, hogy a felperes részvényeseként kölcsönösen együttműködnek, a felperes minél gyümölcsözőbb működtetése érdekében.

A szerződés megkötését megelőzően a vevő/befektető kötelezettségvállaló nyilatkozatot tett 500.000.000,- forint tőkejuttatás nyújtására oly módon, hogy a tőkejuttatás formájának, feltételeinek és ütemezésének jogi, számviteli módja meghatározásának joga őt illeti meg, és az eladók a juttatás végrehajtása során kötelesek a befektető által javasolt módot elfogadni. Megállapodtak abban is, hogy a felperes működőképességének biztosítása a tőkejuttatási kötelezettség teljesítéséig elsődlegesen a befektetőt terheli. Az eladók mindaddig mentesülnek a tőkejuttatási kötelezettség alól, amíg a befektető kötelezettségét maradéktalanul nem teljesíti. A szindikátusi szerződésben a felek vállalták, hogy a beruházásokhoz szükséges forrást a tőkejuttatás mértékét meghaladó tőkeemelés, kölcsön, illetve egyéb pénzügyi források bevonásával, részesedésük arányában biztosítják, ugyanakkor az eladók saját döntésük alapján jogosultak akként határozni, hogy a szükséges tőkejuttatás őket terhelő részét nem teljesítik, e magatartásuk nem tekinthető szerződésszegésnek, de döntésükkel egyidejűleg kötelesek tudomásul venni, hogy a befektető által helyettük teljesített tőkejuttatás a felperesben fennálló részesedések mértékét megváltoztathatja. A szerződésben rendelkeztek arról is, hogy az eladók kezdeményezik a felperes **M.** felé fennálló hiteltartozásának elengedését, és a hitelszerződésben vállalt kötelezettségek alóli mentesítését.

A vevő adatait a cégbíróság 2013. március 8-ai hatállyal jegyezte a cégjegyzékbe.

A felperes igazgatósága 2014. január 20-án meghozta az 1/2014.(01.20.) Ig. számú határozatot, amelyben elfogadta, hogy a „többségi tulajdonos” az 500.000.000,- forint tőkejuttatásból fennálló 300.000.000,- forint iránti kötelezettségét a ... helyrajzi számú ingatlan apportálása útján teljesítse. A határozat meghozatala során az eladók által delegált két tag nemmel szavazott. A szavazást vita előzte meg abban a kérdésben, hogy az ingatlan forgalmi értéke eléri-e a 300.000.000,- forintot.

Az alperes az igazgatósági határozat felülvizsgálata iránt pert indított, a keresetet a.....Törvényszék a 2014. június 3. napján kelt .../9. számú ítéletével elutasította, az elsőfokú ítéletet a.....télőtábla 2014. október 22. napján kelt .../3. számú ítéletével helybenhagyta. A jogerős másodfokú ítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmet a Kúria a .../4. számú végzésével hivatalból elutasította.

2015. október 7-én az alperes tájékoztatta a felperest és a többségi tulajdonost arról, hogy részvényeinek egy részét értékesíteni kívánja a **W.** vevő részére, ezért kérte, hogy a felperes adja ki a csoport részére a 2013., 2014. évi, valamint a 2015. első félévi mérlegadatait, eredménykimutatásait, illetve minden, a működéssel kapcsolatos információt. A felperes a kérésnek nem tett eleget.

2015. október 27-én az alperes és ... azt kérte, hogy a szindikátusi szerződésben meghatározott célok, feladatok és együttműködés keretében kerüljön sor a felperes teljes körű átvilágítására, hogy az eltelt időre tekintettel értékeljék a felperes helyzetét. Az átvilágítás lefolytatásához a levélben megjelölt számos irat biztosítását kérték. A felperes a kérelmet nem teljesítette.

Időközben a felperesnek az **M.**-vel szembeni 300.000.000,- forintot meghaladó hitelállománya 2015. augusztus 31-én lejárttá, majd késedelme 2015. október 1-jétől 60 napot meghaladóvá vált.

2016. január 21-én az alperes a Miniszterelnökséget vezető miniszterhez fordult annak érdekében, hogy a Kormány a Cstv.65.§-a alapján minősítse a felperest stratégiailag kiemelt jelentőségű gazdálkodó szervezetté. A megkeresést arra alapította, hogy a felperes „évek óta jelentős tartozásokat halmozott fel pénzügyi szervezetekkel és közszolgáltatókkal szemben, és mára kétségessé vált, hogy fizetési kötelezettségeit rendezni tudja”. A kezdeményezés időpontjában a felperessel szemben több peres eljárás is folyamatban volt közüzemi tartozások megfizetése iránt (**P.** Kft. illetve **Zs.** Kft. által indított perek).

2016. február 9-én a felperes igazgatósága tárgyalta az **M.** felé fennálló hiteltartozás aktuális helyzetét. Az igazgatóság elnöke tájékoztatta a tagokat arról, hogy tudomására jutott, hogy a **W.** Kft. bejelentkezett az **M.** felperessel szembeni követeléseinek megvásárlására. Javasolta, hogy a többségi tulajdonos és az alperes fejenként 125.000.000,- forint befizetésével hajtsanak végre tőkeemelést azzal a kötött céllal, hogy azt a hiteltartozás visszafizetésére kell fordítani. Az alperes által delegált igazgatósági tag úgy nyilatkozott, hogy a város jelen anyagi helyzetében nem fog részt venni a tőkeemelésben. Az igazgatóság a szavazatok többségének hiányában nem fogadta el a tőkeemelésre vonatkozó határozati javaslatot.

2016. február 10-én a Kormány a felperest a Cstv.65.§-a alapján stratégiailag kiemelt jelentőségű gazdálkodó szervezetté minősítette.

2016. február 12-én a felperessel folyószámla-hitelszerződéses jogviszonyban álló **Sz.** közölte, vállalkozói hiteljelentés alapján megállapította, hogy a felperesnek az **M.**-vel szemben körülbelül

312.000.000,- forint hitelállománya áll fenn, a felperes kése delme a 60 napot meghaladja, a Kormány a felperest stratégia ilag kiemelt jelentőségű gazdálkodó szervezetté minősítette, e tények miatt a felperest felszámolás veszélyezteti, ezért azt a döntést hozta, hogy a felperes teljes folyószámla-hitelkeretét ideiglenesen zárolja mindaddig, amíg a felperes és az **M.** közötti vitás helyzet nem tisztázódik.

A stratégia ilag kiemelt jelentőségű gazdálkodó szervezetté minősítés ténye, illetve annak az alperes miniszterhez intézett megkeresésében foglalt indoka a fentiekkel egy időben több médiumban (bama.hu, portfolio.hu) is megjelent.

2016. április 8-án a felperes igazgatóságának elnöke összehívta a felperes közgyűlését, egyebek mellett az alperes és a holdig kizárásának kezdeményezése napirenddel. Április 14-én a bama.hu híroldalon az alperes polgármesterének nyilatkozata jelent meg, amely szerint „drámaian hangozhat, de azt gondolom most tört ki a háború a **Zs.** miatt”. A híradás szerint a polgármester a kizárás kezdeményezésének a közgyűlés napirendjére tűzését „kicsinyes bosszúnak” tartotta a társaság állami védelem alá helyezéséért.

2016. április 29-én a közgyűlés a „többségi tulajdonos” egyedüli szavazatával - aki a szavazatok 80,34%-ával rendelkezett - meghozta az 1/2016.(04.29.) Kgy. számú határozatot, amely szerint: a felperes közgyűlése az alperest a Ptk.3:107.§ (1) bekezdése alapján kizárni kezdeményezi annak részvényesi jogai felfüggesztése mellett. A kizárás okai: a tag tulajdonosi jogait nem gyakorolja megfelelően, a társaság működését hátráltatja, más tulajdonos tőkeemelési törekvéseit nem támogatja, maga tőkejuttatást nem kíván eszközölni, saját társasága ellen pert indított, közbeszerzési eljárásban a társaság mellett induló más ajánlattevő - konkurens partner - felé a társaság saját tulajdonú részvénycsomagját értékesíteni kívánta és ez a szándék jelenleg is fennáll, a **Zs.** -nak, mint nemzeti örökségnek közmegítélését lerontotta. Ezen okok miatt a tagnak a társaságban maradása, a társaság céljainak elérését nagy mértékben veszélyeztetné.

A határozat meghozatala után a **W.** Kft. felszámolás elrendelése iránti kérelmet nyújtott be felperes ellen. A többségi tulajdonos 2016. augusztus 3-án a kérelemben foglalt 385.077.187,- forint követelést megfizette, erre tekintettel a bíróság az eljárást első fokon megszüntette.

A felperes 2016. május 17. napján előterjesztett keresetében kérte az alperes felperesből való kizárását.

Az alperes elsődlegesen a per megszüntetését, másodlagosan a kereset elutasítását kérte.

Érdemi ellenkérelmében az alperes arra hivatkozott, hogy a kizárást kezdeményező közgyűlési határozat jogsértő, mert az kizárólag „többségi tulajdonos” „igen” szavazatával született meg, azonban a Ptk.3:19.§ (2) bekezdésének f) pontja értelmében a határozat meghozatalakor nem szavazhat az, aki egyébként személyesen érdekelt a döntésben. Az alperes álláspontja szerint a „többségi tulajdonos” a döntésben személyesen érdekelt volt, tekintettel arra, hogy a szindikátusi szerződésben foglalt kötelezettségeit teljes körűen a mai napig nem teljesítette, és mivel az alperes kizárása esetén a szindikátusi szerződés lehetetlenülés miatt megszűnne, a „többségi tulajdonos” a szindikátusi szerződésben foglalt kötelezettségei teljesítésétől, illetve a szerződésszegés szankcióitól szabadulna. A „többségi tulajdonos” szavazatának figyelmen kívül hagyása esetén a tagkizárás kérdésében a közgyűlés nem volt határozatképes, a „többségi tulajdonos” szavazati jogát a Ptk.1:5.§ (1) bekezdésébe ütközően, visszaélőszzerűen gyakorolta.

Hivatkozott emellett arra is, hogy a felperes által a megjelölt kizárási okok többségében nem konkrétumokat megfogalmazó, ezáltal értékelhetetlen, illetve értelmezhetetlen kizárási okok, amelyek nem adnak alapot az alperes kizárására, az alperes nem tanúsított olyan magatartást, amellyel a felperes céljainak elérését veszélyeztetné.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 38.100,- forint elsőfokú eljárásban felmerült költséget.

Ítélete indokolásában rámutatott arra, hogy a kizárás alapjául csak a kizárás kezdeményezéséről döntő legfőbb szervi határozat meghozataláig bekövetkezett, és a határozatban konkrétan megnevezett tagi magatartások (mulasztások) szolgálhatnak, ezért a L. Kft. megalapításával és oda a felperes számos dolgozójának átcsábításával kapcsolatos tényeket a kereset elbírálása során figyelmen kívül hagyta, tekintettel arra, hogy a L. Kft. megalapítását az alperes közgyűlése 2016. május 26. napján határozta el, illetve hogy az alperes kizárását kezdeményező határozat sem tartalmazott utalást a L. Kft. megalapítására, mint a kizárást megalapozó okra.

Az alperes permegszüntetés iránti kérelmét az elsőfokú bíróság a 6/I. számú végzésével elutasította.

Nem értett egyet az elsőfokú bíróság az alperes ellenkérelmében foglaltakkal abban a körben, hogy a kizárást kezdeményező határozat azért lenne jogsértő, mert a felperes többségi tulajdonosa személyesen volt érdekelt a határozat meghozatalában. Utalt arra, hogy a szindikátusi szerződés megszegésének társasági jogi konzekvenciái nincsenek, a szindikátusi szerződésben foglalt kötelezettségek teljesítése vagy megszegése nem lehet kihatással a szavazati jog gyakorolhatóságára. A jelen pernek nem tárgya az, hogy a „többségi tulajdonos” megszegte-e a szindikátusi szerződést, nem vizsgálható emiatt a feltételezett érdekeltsége sem. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a kizárási per eredményeképpen a „többségi tulajdonos” a szindikátusi szerződés esetleges megszegésének következményei alól nem is mentesülhet, lévén azok kötelmi jogiak.

A kizárást kezdeményező határozatban rögzített kizárási okokat vizsgálva az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az, hogy az alperes „tulajdonosi jogait nem gyakorolja megfelelően”, a kizárás alapjául szolgáló ok nem lehet, maga a felperes képviselője is úgy nyilatkozott ezzel kapcsolatban, hogy az nem önálló kizárási ok, hanem más okok összefoglalása.

Azzal kapcsolatban, hogy az alperes „a társaság működését hátráltatja”, rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy konkrétum, nélküli, csak általánosságban megfogalmazott állítás, amelynek azonosítása utólag a peres eljárásban nem lehetséges.

Az alperes „más tulajdonos tőkeemelési törekvéseit nem támogatja” kizárási ok tekintetében kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy az a tény, hogy az alperes által delegált igazgatósági tag „nem” szavazattal élt az ingatlan apport útján megvalósított tőkeemeléssel való döntés során, nem alapozhatja meg az alperesnek a felperesből való kizárását, az igazgatósági tag szavazati jogának mikénti gyakorlása a tagot jelölő részvényes kizárásához nem vezethet. Amennyiben a „többségi tulajdonos” szerint a nemleges szavazat folytán az alperes a szindikátusi szerződést megszegte, ennek jogkövetkezményei iránt kötelmi jogi pert indíthat. A szavazati jog gyakorlása a felperes céljainak elérését egyébként sem befolyásolta, hiszen az igazgatóság a tőkejuttatás ingatlan apport útján való teljesítését elfogadta, az alaptőke felemeléséről döntött.

Azzal a kizárási okkal kapcsolatban, hogy az alperes „tőkejuttatást nem kíván eszközölni” az elsőfokú bíróság rámutatott arra, hogy a szindikátusi szerződésben az alperes kifejezett tőkejuttatási kötelezettséget nem vállalt, a felek éppen abban állapodtak meg, hogy az alperes és a holdig a pénzügyi források rendelkezésére bocsátásában nem vesznek részt, ez nem tekinthető részükről szerződésszegésnek, csak a társaságban fennálló részesedésük mértékét változtathatja meg. Kötelezettségvállalás hiányában nem minősíthető a felperes céljainak elérését veszélyeztető magatartásnak az, hogy az alperes nem kívánt tőkejuttatást eszközölni.

A „saját társasága ellen pert indított” kizárási okkal kapcsolatban kifejtette, hogy az igazgatósági határozat felülvizsgálata iránti per megindítása - mint részvényesi jog gyakorlása - kizárás alapjául nem szolgálhat.

A közbeszerzési eljárásban a társaság mellett induló más ajánlattevő - konkurens partner - felé a társaság saját tulajdonú részvénycsomagját értékesíteni kívánta és ez a szándék jelenleg is fennáll - kizárási okkal kapcsolatban az elsőfokú bíróság arra utalt, hogy az alperes elismerte ugyan, hogy 2015-ben valóban felmerült benne a részvényei egy részének értékesítésére vonatkozó szándék, minthogy azonban a „W.” kellő adatok hiányában vételi szándékától elállt, ennek a szándéknak a kizárás időszakával semmilyen kapcsolata nincs. Az alperes vitatásával szemben a perben a felperes nem bizonyította, hogy a „W.” a felperes konkurensa lenne. Az alperesi értékesítési szándék ezért önmagában a kizárásra nem ad elégséges indokot.

A „Zs.-nak, mint nemzeti örökségnek közmegítélését lerontotta” kizárási okkal összefüggésben rögzítette, hogy a felperes által a perben benyújtott média megjelenések közül csak a kizárást kezdeményező határozat meghozatala előttieket vehette figyelembe a bíróság. Ezek közül nem adhat alapot az alperes kizárása az a tudósítás, amely a felperes stratégiailag kiemelt jelentőségű gazdálkodó szervezetté minősítéséről szólt, sem az, hogy a polgármester az alperes kizárásának közgyűlés napirendjére tűzését háborús helyzethez hasonlította. A kezdeményezés ugyanis megalapozott volt, és indokai részbeni valóságát a kizárási határozatban maga a felperes is elismerte, illetve a polgármester által használt hasonlat nem a felperes személyére, hanem a részvényesek között kiéleződött ellentétekre vonatkozott. A polgármester nyilatkozatai az alperes kizárását azért sem alapozzák meg, mert az alperes és az Önkormányzat - amelynek képviselője a polgármester - különböző jogi személyek.

Az ítélet ellen mindkét fél fellebbezett. A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és a kereset teljesítését, valamint az alperes perköltségben való marasztalását kérte, felvetve az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének lehetőségét is.

Fellebbezésében arra hivatkozott, hogy a kizárási okokat az 1/2016.(04.29.) számú közgyűlési határozatban és a keresetében is részletesen kifejtette, annak bizonyítékait a keresethez csatolta. A felsorolt magatartások, mulasztások nem általánosak, azoknak konkrét bizonyítékai is a kereset mellékletét képezték.

Előadta, hogy az alperes nem volt hajlandó tőkejuttatást eszközölni, és nem támogatta a többségi tulajdonos tőkeemelési törekvéseit sem, holott ezt a többségi tulajdonos felajánlotta, és a cég hitelének racionalizálása érdekében erre lett volna szükség. Ezzel az alperes megszegte a szindikátusi szerződésben foglalt együttműködési kötelezettségét. A tőkejuttatás és tőkeemelés kapcsán csatolta a felperes igazgatóságának 2012.10.04. napján tartott üléséről készült jegyzőkönyvet, az Igazgatóság és a FB 2012. 10.31. napján tartott üléséről felvett jegyzőkönyvet, az Önkormányzat részéről ezt követően megküldött, a cég működéséhez szükséges tőkejuttatás

kimutatásáról szóló tájékoztatást, valamint a felperes Igazgatóságának 2014. 01. 20., 2015. 11.13. és 2016. 02.09. napján tartott üléséről készült jegyzőkönyveket. Utalt arra, hogy a főrésztvényes eleget tett a szindikátusi szerződésben általa vállaltaknak, az apporttal történő tőkeemelést az illetékes bíróságok több fórumon is jogszerűnek találták, így joggal várhatott el együttműködést az alperestől. Azzal, hogy a tőkeemelést az alperes képviselője útján nem támogatta (nemmel szavazott) megszegte a szindikátusi szerződésben foglalt kötelezettségét, amely alapot adott kizárása kezdeményezésére.

A fellebbezésében a felperes hivatkozott arra, hogy a részvény átruházási szándékot maga az alperes említette az átvilágítási kérelme indokaként (ezzel kapcsolatban csatolta a perben az alperes 2015. 10. 07. napján kelt, és **P.** 2015. 10. 07. napján kelt megkeresését). A felperesi társaság átvilágításától, ellenséges kivásárlásától való félelme nem volt alaptalan, hiszen a **W.** Kft., amelynek érdekében az átvilágítást az alperes kezdeményezte, volt az, amely megvásárolta a felperes társasággal szemben fennálló követelését a **M.** Zrt.-től, és ezzel egyidejűleg felszámolási eljárást is kezdeményezett a felperesi társasággal szemben.

Utalt arra, hogy a főrésztvényes erején felül áll helyt a felperesi társaság tartozásaiért, mindent megtesz a társaság további működtetése érdekében, míg az alperes minden forrását arra fordítja, hogy a felperesi társaság működését ellehetetlenítse. Összességében az alperes az előadott magatartásaival a felperes neve-nek, mint nyilvántartott és minősített hungarikumnak, mint nemzeti örökségnek a közmegítélését és gazdasági stabilitását lerontotta, hitelképességét veszélyeztette, és ez a szándék jelenleg is fennáll.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása megváltoztatását kérte annak megállapításával, hogy a felperes közgyűlésének 1/2016.(04.29.) számú közgyűlési határozata a Ptk.3:108.§ (1) bekezdésébe, a Ptk.3:19.§ (1) bekezdés f) pontjába, valamint a Ptk.1:5.§ (1) bekezdésébe ütközően jogszabálysértő, ezért hatályon kívül helyezésének lenne helye, ez okból került sor a felperes keresetének elutasítására a Ctv.71/A.§ (7) bekezdésére figyelemmel

Fellebbezésében az alperes arra hivatkozott, hogy az 1/2016.(04.29) Kgy. számú határozatot a felperes közgyűlése **B.** 80,34%-os mértékű szavazati jogának gyakorlásával hozta meg, miközben **B.** és az alperes közötti szindikátusi szerződés van hatályban. Az alperesnek a felperes társaságból való kizárása a szindikátusi szerződés lehetetlenülés folytán való megszűnését jelentené, ezáltal **B.** a szindikátusi szerződésben előírt kötelezettségeinek teljesítésétől, valamint megszegésének szankcióitól szabadulna, erre tekintettel **B.** személyesen érdekelt volt az alperes kizárásáról szóló döntés meghozatalában, ezért a határozat meghozatalában nem vehetett volna részt.

Az alperes a felperes fellebbezése körében, a felperes az alperes fellebbezéssel érintett részében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezések nem megalapozottak.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a tényállást túlnyomórészt helyesen állapította meg. Mellőzi a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásból az elsőfokú ítélet 3. pontjában foglaltakat, amelyek a kereset elbírálása szempontjából nem szükséges ténymegállapításokat tartalmaznak.

A másodfokú bíróság a perben csatolt alapszabály és szindikátusi szerződés alapján kiegészíti az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal, hogy a felperes alapszabályának 12.2.1. pontja

szerint a társaság alapszabálya a részvények átruházását nem korlátozza. A 12.2.2. pont alapján a nyomdai úton előállított, névre szóló részvényre azonban - külön szerződéssel - egyebek mellett elővásárlási jogot lehet kikötni, amely a részvénytársasággal, illetve harmadik személyekkel szemben csak akkor hatályos, ha a részvényen az ilyen jogot felülbélyegzéssel feltüntették. A szindikátusi szerződés V.8. pontjában a szerződést kötő felek megállapodtak abban, hogy a Társaságban meglévő vagy jelen Szindikátusi szerződés hatálya alatt - bármilyen jogcímen - tulajdonukba kerülő részvényekre kölcsönösen elővásárlási jogot alapítanak egymás javára.

Az így irányadó tényállás alapján is helyes az elsőfokú bíróság érdemi döntése, annak indokaival is egyetértett a másodfokú bíróság, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezésével összefüggésben a másodfokú bíróság a következőkre mutat rá:

A Ptk.3:19.§ (2) bekezdés e) és f) pontja szerint, a határozat meghozatalakor nem szavazhat az, aki a döntésben érdekelt más szervezettel többségi befolyáson alapuló kapcsolatban áll vagy aki egyébként személyesen érdekelt a döntésben.

A perben e rendelkezés értelmezésére volt szükség.

Magyarország Alaptörvényének XXVIII. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

A szavazati jog a gazdasági társaság tagjának olyan alapvető joga, amely csak a törvényben vagy a társasági szerződésben megjelölt esetekben korlátozható. A gazdasági társaságok legfőbb szervének döntései általában minden tagot érintenek, hiszen a gazdasági társaság a tagoké, a tagok a társaságot üzletszerű, közös gazdasági tevékenység folytatására hozták létre, a céljuk gazdasági kockázat vállalásával nyereség elérése. A társaság eredményes működésében minden tag személyesen érdekelt. A jogalkotónak nyilván nem lehetett az a szándéka, hogy minden tag szavazati jogát kizárja. A Ptk.3:19.§ (2) bekezdésének értelmezéséhez a másodfokú bíróság áttekintette a határozathozatalra vonatkozó szabályozás történetét.

Az 1988. évi VI. törvény 187.§ (2) bekezdése szerint nem szavazhat az a tag, akit a határozat kötelezettség vagy felelősség alól mentesít, vagy a társaság rovására másfajta előnyben részesít, továbbá akivel a határozat szerint szerződést kell kötni, illetőleg aki ellen pert kell indítani, vagy aki egyébként érdekelt. E rendelkezésektől a társasági szerződés érvényesen nem térhet el.

Az 1997. évi CXLIV. törvény 18.§ (5) bekezdése szerint a határozat meghozatalánál nem szavazhat az a tag (részvényes), akit a határozat kötelezettség vagy felelősség alól mentesít, illetve a gazdasági társaság rovására másfajta előnyben részesít, továbbá az, akivel a határozat szerint szerződést kell kötni, vagy aki ellen pert kell indítani.

A 2006. évi IV. törvény (5) bekezdése szerint a határozat meghozatalánál nem szavazhat az a tag (részvényes), akit a határozat kötelezettség vagy felelősség alól mentesít, vagy a gazdasági társaság rovására másfajta előnyben részesít, az, akivel a határozat szerint szerződést kell kötni, aki ellen pert kell indítani, valamint az, akinek a társasággal fennálló társasági jogi jogviszonyának létesítésére, tartalmára vagy megszűnésére a határozat vonatkozik.

A Ptk 3:19.§ (2) bekezdése szerint a határozat meghozatalakor nem szavazhat az,

- a) akit a határozat kötelezettség vagy felelősség alól mentesít vagy a jogi személy terhére másfajta előnyben részesít;
- b) akivel a határozat szerint szerződést kell kötni;
- c) aki ellen a határozat alapján pert kell indítani;
- d) akinek olyan hozzátartozója érdekelt a döntésben, aki a jogi személynek nem tagja vagy alapítója;
- e) aki a döntésben érdekelt más szervezettel többségi befolyáson alapuló kapcsolatban áll; vagy
- f) aki egyébként személyesen érdekelt a döntésben.

Az 1988. évi VI. törvény - a Ptk.-hoz hasonlóan - a döntésben „egyébként érdekelt” tagot a szavazásból kizárta, míg az 1997. évi CXLIV. törvény és a 2006. évi V. törvény ezt az általános kizárási okot nem tartalmazta, a Ptk. a 3:19.§ (2) bekezdés d) és e) pontjában az érdekeltség további eseteit fogalmazta meg, de a szabályozás elvei nem változtak. Erre figyelemmel a korábbi jogszabályok alapján kialakult bírói gyakorlat a Ptk. alkalmazásánál is irányadó.

A törvény nem határozza meg, hogy kit kell a szavazásnál „egyébként érdekeltnek” tekinteni. A Ptk.-hoz fűzött indokolás szerint „a törvény meghatároz néhány olyan esetet, amikor az egyébként szavazásra jogosult személy nem gyakorolhatja szavazati jogát. Ezek olyan tényállások, amelyek mellett a személyes érdekeltség miatt nem várható az, hogy a tag vagy alapító kizárólag a jogi személy érdekei alapján alakítsa döntését és ezért a szavazásban való részvétele torzítaná a szavazás eredményét, az ilyen szavazatok nem lennének alkalmasak a jogi személy akaratának megjelenítésére”.

A Kúria (Legfelsőbb Bíróság) és az ítéletábrák több közzétett határozatukban is foglalkoztak az érdekeltség kérdésével. A Legfelsőbb Bíróság a KGD 1993.281. szám alatt közzétett végzésében rámutatott arra, hogy az 1988. évi VI. törvény 187.§-ának (2) bekezdése az egyéb érdekelt fogalmának használata előtt olyan helyzeteket sorol fel, amelyben a szavazati jogában kizárt tag személyében közvetlenül érintett. Mivel lehetetlen lenne taxatív felsorolni mindazokat a jogviszonyokat, ahol a taggyűlési határozat egy tagot közvetlenül személyében érinthet, ezért rendelkezik a törvény az egyéb érdekeltekről is. Ilyen eset lehet a teljességre való törekvés nélkül, ha pl. egy tagot társasági tisztségviselőnek választanak meg vagy visszahívják, ha a taggyűlés a társasági szerződés képviseleti jogot korlátozó rendelkezése miatt pl. a tag ügyvezetőt meghatározott jogügylet megkötésére jogosítja fel. Ilyen esetben a gazdasági társaságok működésének a hitelezők, valamint a társasági tagok érdekeinek védelmében az érintett tagot a fenti rendelkezés alapján nem illeti meg szavazati jog. Nem lehet azonban egy tagot szavazati jogától megfosztani olyan ok miatt, hogy ő a társaság másik tagjával kötendő szerződés megkötésében, pl. üzleti okokból érdekelt és ezért a szerződés jóváhagyásánál nem szavazhat.

A BDT 2007.1559. szám alatt közzétett ítéletében a Ítéletábrák utalt arra, hogy a szavazati jogból kizárt tagok köre lényegében a szavazás kimenetelében való közvetlen és a többi taghoz (részvényeshez) képest a saját személyében érintett érdekeltséghez kötődik. A tag a taggyűlési határozat meghozatalában akkor nem vehet részt, ha a jogszabályban írt előny, illetve hátrány egyidejűleg a határozat következtében közvetlenül és nyomban megállapítható.

A fentiek szerint a szavazásból csak az a tag van érdekeltség címén kizárva, akit az adott kérdés a saját személyében közvetlenül érint, a többi tag azonban nem.

A másodfokú bíróság ennek fényében vizsgálta, hogy az 1/2016.(04.29.) Kgy. számú határozat meghozatalában **B.** közvetlen és nyilvánvaló érdekeltsége megállapítható volt-e. Az alperes fellebbezése e körben arra hivatkozott, hogy **B.** a határozat meghozatalában azért volt személyesen érdekelt, mert az alperes kizárása a felperesi társaságból a szindikátusi szerződés lehetetlenülés folytán történő megszűnését jelenti, ez által **B.** a szindikátusi szerződésben előírt kötelezettségeinek teljesítésétől, valamint megszegésének szankcióitól szabadulna.

A Ptk.3:107.§ (1) bekezdése szerint a gazdasági társaság tagja a társaságnak az érintett tag ellen indított keresete alapján bírósági határozattal a társaságból kizárható, ha a társaságban való maradása a társaság céljainak elérését nagy mértékben veszélyeztetné.

A fenti szabályozás értelmében tehát a társaság keresete alapján a bíróság jogosult dönteni a tag kizárásáról, ha annak jogszabályi feltételei fennállnak, ennek hiányában pedig a keresetet elutasítja.

A fenti szabályozás értelmében tehát a társaság keresete alapján a bíróság jogosult dönteni a tag kizárásáról, ha annak jogszabályi feltételei fennállnak, ennek hiányában pedig a keresetet elutasítja. Ha **B.**-nak a kizárás kezdeményezése iránti határozat meghozatala tekintetében lenne is személyes érdekeltsége, az semmiképpen sem közvetlen, a határozattal a közgyűlés nem a kizárásról, csak a per megindításáról határozott, a kizáráshoz a bíróság döntése szükséges. Ezért a másodfokú bíróság nem vizsgálta, hogy az alperes kizárása folytán szabadulna-e **B.** a szindikátusi szerződésben foglalt kötelezettségei alól.

A felperes fellebbezésével összefüggésben a másodfokú bíróság a következőkre utal:

A Ptk.3:88.§ (1) bekezdés szerint a gazdasági társaságok üzletszerű közös gazdasági tevékenység folytatására a tagok vagyoni hozzájárulásával létrehozott, jogi személyiséggel rendelkező vállalkozások, amelyekben a tagok a nyereségből közösen részesednek és a veszteséget közösen viselik.

A gazdasági társaságot az alapítók üzletszerű közös gazdasági tevékenység folytatására hozzák létre, a tagok kötelessége a közös cél elérésében a társaságot segíteni, illetve a cél megvalósulásában a társaságot nem akadályozni. E céllal összefüggésben szabályozza a Ptk.3:107.§-a a kizárás jogintézményét. E rendelkezésből következik, hogy kizárás jogintézménye a társaság érdekeinek védelmét szolgálja, amely azonban a társaság tagjainak autonómiájába, tulajdoni viszonyaiba történő súlyos beavatkozással jár. A kizárás erre figyelemmel csak a társaság céljainak elérését nagy mértékben veszélyeztető, kirívóan társaságellenes magatartást tanúsító taggal szemben alkalmazható.

A tag kizárására a Ptk.3:88.§ (1) bekezdésében megfogalmazott társasági célnak a tag múltbeli magatartása miatt, a jövőbeli nagy mértékű veszélyeztetésének lehetősége teremt alapot. A tag múltbeli magatartása lehet egy konkrét magatartás (cselekvés vagy mulasztás), de lehet hosszabb időn át, huzamosan tanúsított magatartás is. A fenti jogszabályokból következően a kizárási perben figyelembe veendő tényeket a keresetindításra vonatkozó határozatban egyértelműen, pontosan meg kell jelölni, mint ahogy erre az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának 8. oldal 1. bekezdésében helyesen mutatott rá. Meg kell a határozatban jelölni a tagnak azt a konkrét cselekményét vagy mulasztását, amelyből arra lehet következtetni, hogy a társaságban maradása a társaság céljainak elérését nagy mértékben veszélyezteti. Ezeket a konkrét cselekményeket vagy mulasztásokat nem a tárgyaláson a bíróság kérdéseire, vagy a fellebbezésben kell részletesen előadni.

A Legfelsőbb Bíróság BH2005.183. számon közzétett eseti döntése szerint nem tekinthető jogszabálysértőnek a tag kizárási per megindításáról döntő taggyűlési határozat akkor sem, ha a per megindításának oka a határozatban nem szerepel, de a taggyűlésről készült jegyzőkönyvben pontosan feltüntetésre került. A jelen perben eljáró bíróságoknak nincs tudomása arról, hogy a közgyűlés jegyzőkönyve tartalmazza-e a per megindításához vezető magatartások konkrét megjelölését, a felperes a kizárás kezdeményezése iránti határozatot meghozó közgyűlés jegyzőkönyvét az iratokhoz nem csatolta, ezért sem az első-, sem a másodfokú bíróság nem vizsgálhatott az 1/2016.(04.29.) Kgy. határozatban megjelölt indokokon túl további kizárási okokat.

A felperes fellebbezésében azt állította, hogy a kizárási okokat a határozatban és a keresetben is részletesen kifejtette, annak bizonyítékait a keresethez csatolta. A felsorolt magatartások, mulasztások nem általánosak, azoknak konkrét bizonyítékait a keresethez mellékelte.

A másodfokú bíróság ezzel az állítással nem értett egyet.

Az 1/2016.(04.29.) Kgy. számú határozatban felsorolt indokokat vizsgálva:

Nem jelölte meg a felperes a határozatban, hogy az alperes milyen konkrét magatartásával vagy mulasztásával hátráltatja a felperesi társaság működését.

A „más tulajdonos tőkeemelési törekvéseit nem támogatja” kizárási ok tekintetében a kizárást kezdeményező határozat konkrét magatartást vagy mulasztást nem jelöl meg, e körben konkrétumokat csak a felperes fellebbezése tartalmazott.

A „tőkejuttatást nem kívánta eszközölni” kizárási okkal kapcsolatban a kizárást kezdeményező határozat konkrét magatartást nem jelölt meg, ugyanakkor helyesen utalt az elsőfokú ítélet indokolása arra is, hogy a szindikátusi szerződésben az alperes tőkejuttatási kötelezettséget nem vállalt.

A „saját társasága ellen pert indított” kizárási ok konkrét alperesi magatartást jelöl, az elsőfokú bíróság e körben helyesen utalt arra, hogy a tag részére jogszabály által biztosított perindítási jog gyakorlása kizárást nem alapozhat meg.

A „közbeszerzési eljárásban a társaság mellett induló más ajánlattevő - konkurens partner - felé a társaság saját tulajdonú részvénycsomagját értékesíteni kívánta és ez a szándék jelenleg is fennáll” kizárási okkal kapcsolatban az elsőfokú ítéletben rögzített helyes indokok mellett arra is utal a másodfokú bíróság, hogy a kiegészített tényállásból következően a kikötött elővásárlási jog miatt sem veszélyeztette a felperes céljainak elérését az alperes részvényeladási szándéka, figyelembe véve, hogy még vételi ajánlat sem érkezett.

Az átvilágítási megkeresésekkel kapcsolatos fellebbezési nyilatkozat a perben nem releváns, a kizárást kezdeményező határozat ugyanis ezzel kapcsolatos kizárási okot nem jelölt meg.

A „Zs. még nemzeti örökségnek közmegítélését lerontotta” kizárási okkal kapcsolatban helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a kizárási határozat semmilyen konkrét alperesi magatartást vagy mulasztást nem jelölt meg.

A felperes fellebbezése tekintetében pernyertes alperes, és az alperes fellebbezése tekintetében pernyertes felperes másodfokú eljárásban felmerült költségei tekintetében a másodfokú bíróság a

Pp.81.§ (1) bekezdése alapján a pernyertesség-pervesztesség közötti különbség hiányában akként rendelkezett, hogy mindegyik fél viseli a saját költségét.

Pécs, 2017. április 13.

Dr. Zóka Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Hrubí Adrienn s.k. előadó bíró, Dr. Vogyicska Petra s.k. bíró